13..ത്രയോദശഃ സർഗഃ

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഇയ-മസ്മിൻഥ്.സ്ഥിതോ-ദാരാ സംസാരേ പരി-ക+ല്പിതാ .
ശ്രീർ-മുനേ പരി-മോഹായ സാപി നൂനം(ങ്) കദർഥ-ദാ .. 13.1..

ഉല്ലാസ-ബഹുലാ-ന+ന്ത-ക+ല്ലോലാ-നല-മാകുലാൻ .
ജഡാൻ-പ്രവഹതി+ സ്ഫാരാൻ-പ്രാവൃഷീവ തരംഗിണീ .. 13.2..

ചിന്താ-ദുഹിതരോ ബഹ്-വ്യോ ഭൂരി-ദുർ-ലലിതൈ-ധിതാഃ .
ച+ഞ്ചലാഃ(ഫ്)പ്രഭവ+ന്ത്യ+സ്യാസ്-
തരംഗാഃ(സ്) സരിതോ യഥാ .. 12..3..

ഏഷാ ഹി പദ-മേകത്ര ന നിബധ്-നാതി ദുർഭഗാ .
ദഗ്ധേ-വാനി-യതാ-ചാര-മിത+ശ്ചേത+ശ്ച ധാവതി .. 13.4..

ജനയന്തീ പരം(ൻ) ദാഹം പരാ-മൃഷ്ടാംഗികാ സതീ .
വിനാശ-മേവ ധത്ത്യേ+ന്തർ-ദീപ-ലേഖേവ ക+ജ്ജലം .. 13.5..

ഗുണാഗുണ-വിചാരേണ വിനൈവ കില പാർശ്വഗം .
രാജ+പ്രകൃതി-വ+ന്മൂഢാ ദുരാ-രൂഢാ+വ-ലംബതേ .. 13.6..

കർമണാ തേന-തേനൈഷാ വിസ്താര-മനു-ഗ+ച്ഛതി .
ദോഷാശീ-വിഷ-വേഗ+സ്യ യഥ്-ക്ഷീരം വിസ്തരാ-യതേ .. 13.7..

താവ+ച്ഛീത-മൃദു+സ്പർശാഃ(ഫ്) പരേ+സ്വേ ച ജനേ ജനാഃ .
വാത്യ-യേവ ഹിമം യാവ+ച്ഛ്രിയാ ന പരുഷീ-കൃതാഃ .. 13.8..

പ്രാജ്ഞാഃ(ശ്)ശൂരാഃ(ഖ്) കൃത+ജ്ഞാശ്ച/
പേശലാ മൃദവ+ശ്ച യേ .
പാംസു-മുഷ്ട്യേവ മണയഃ(ശ്)-
ശ്രിയാ തേ മലിനീ-കൃതാഃ .. 13.9..

ന ശ്രീഃ(സ്)സുഖായ ഭഗവ+ന്ദുഃഖാ-യൈവ ഹി വർധതേ .
ഗുപ്താ വിംനാശനം(ൻ) ധത്തേ മൃതിം വിഷ-ലതാ യഥാ .. 13.10..

ശ്രീമാന-ജന-നി+ന്ദ്യ+ശ്ച ശൂര+ശ്ചാ+പ്യവി-ക+ത്ഥനഃ .
സമ-ദൃഷ്ടിഃ(ഫ്) പ്രഭു(ശ്)ശ്ചൈവ
ദുർലഭാഃ(ഫ്) പുരുഷാ+സ്ത്രയഃ .. 13.11..

ഏഷാ ഹി വിഷമാ ദുഃഖ-ഭോഗിനാം(ങ്) ഗഹനാ ഗുഹാ .
ഘന-മോഹ-ഗജേ+ന്ദ്രാണാം വിന്ധ്യ-ശൈല-മഹാതടീ .. 13.12..

സത്കാര്യ-പദ്മ-രജനീ ദുഃഖ-കൈരവ-ചന്ദ്രികാ .
സു-ദൃഷ്ടി-ദീപികാ-വാത്യാ കല്ലോ-ലൗഘ-തരംഗിണീ .. 13.13..

സംഭ്ര-മാ+ഭ്രാദി-പദവീ വിഷാദ-വിഷ-വർധിനീ .
കേദാരികാ വിക+ല്പാനാം(ങ്) ഖേദായ-ഭയ-ഭോഗിനീ .. 13.14..

ഹിമം വൈരാ+ഗ്യ വ+ല്ലീനാം വികാരോ-ലൂകയാ-മിനീ .
രാഹു-ദംഷ്ട്രാ വിവേ-കേ+ന്ദോഃ(സ്)-
സൗജ+ന്യാംഭോജ-ച+ന്ദ്രികാ .. 13.15..

ഇന്ദ്രാ-യുധ-വദാ-ലോല-നാനാ-രാഗ-മനോഹരാ .
ലോലാ തഡി-ദിവോഥ്-പന്ന+ധ്വംസിനീ ച ജഡാ+ശ്രയാ .. 13.16..

ചാപ-ലാവ-ജിതാ-ര+ണ്യ-നകുലീ നകുലീ-നജാ .
വി+പ്ര-ലംഭന-താഥ്-പര്യ-ജിതോ+ഗ്ര-മൃഗ-തൃഷ്ണികാ .. 13.17..

ലഹരീ-വൈക-രൂപേണ പദം(ങ്) ക്ഷണമ-കുർവതീ .
ചലാ ദീപ-ശിഖേ-വാതി-ദുർജ്ഞേയ-ഗതി-ഗോചരാ .. 13.18..

സിംഹീവ വി+ഗ്രഹ+വ്യഗ്ര-കരീ+ന്ദ്ര-കുല-പോഥിനീ .
ഖഡ്ഗ-ധാരേവ ശിശിരാ തീക്ഷ്ണ-തീക്ഷ്ണാ-ശയാ+ശ്രയാ .. 13.19..

നാന-യാപ-ഹൃതാർ-ഥിന്യാ ദുരാധി-പരി-ലീനയാ .
പശ്യാ+മ്യഭ+വ്യയാ ല+ക്ഷ്മ്യാ കിഞ്ചിദ്-ദുഃഖാ-ദൃതേ സുഖം .. 13.20..

ദൂരേ-ണോഥ്-സാരിതാ്ല+ക്ഷ്മ്യാ പുനരേവ തമാ-ദരാത് .
അഹോ ബതാ+ശ്ലിഷ്യ-തീവ നിർലജ്ജ ദുർജനാ സദാ .. 13.21..

മനോരമാ കർഷതി ചി+ത്ത-വൃ+ത്തിം
കദർഥ-സാ+ധ്യാ+ക്ഷണ-ഭംഗുരാ ച .
വ്യാലാ-വലീ-ഗാ+ത്ര വിവൃ+ത്തദേഹാ+
ശ്വ+ഭ്രോ+ത്ഥിതാ പുഷ്പ-ലതേവ ല+ക്ഷ്മീഃ .. 13.22..

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീമ+ദ്വാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
വൈരാഗ്യ+പ്രകരണേ ല+ക്ഷ്മീ-നിരാകരണം(ൻ)നാമ+ത്രയോദശഃ.
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R. IYER
5.8.23